

1.- ELS DESASTRES NATURALS

Alguns dels problemes ambientals més greus existents a Espanya es deriven de les característiques físiques, fonamentalment climàtiques, del territori. Constitueixen, per tant, el que s'ha convingut a denominar riscos o desastres naturals. S'entén per desastre natural tot fenomen extrem del medi físic de caràcter imprevisible. Aquest caràcter fortuït el transforma en un risc per a la societat. Entre tots els desastres naturals, dos tenen especial rellevància en el nostre país: la sequera i les precipitacions torrencials, fenòmens derivats de l'irregular règim de precipitacions existent a Espanya. D'altra banda, algunes àrees, fonamentalment del sud de la Península, es veuen afectades periòdicament pels terratrèmols, originats pel xoc entre les plaques eurasiàtica i africana.

1.1 La sequera, un fenomen quotidià

El dèficit de recursos hídrics és un dels principals factors de degradació del medi ambient en el nostre país. En aquest sentit, cal recordar que les condicions naturals d'un règim de pluges desigual, originen importants desequilibris territorials pel que fa a la disponibilitat d'aigua. Des d'aquest punt de vista, la sequera es pot definir com un dèficit hídric inusual. No obstant, és essencial diferenciar entre sequera i aridesa. L'aridesa al·ludeix a condicions permanents i habituals d'escassetat d'aigua; així per exemple, l'aridesa estival és el tret més característic del clima mediterrani i fa referència a l'escassetat de precipitacions durant l'estiu. La sequera, al contrari, fa referència a un dèficit hídric conjuntural i anòmal, que pot donar-se en qualsevol tipus de climes, fins i tot en l'oceànic. Aquesta anomalia climàtica, si és prolongada, impedeix en major o menor grau el desenvolupament de la vida i les activitats econòmiques de la població, que pot veure's afectada per restriccions en el consum d'aigua, problemes de salut, etc. A més, l'ús desmesurat i sense control dels recursos hídrics provoca un greu impacte ambiental, que es manifesta de molt diverses formes. Entre altres:

- La reducció del cabal dels rius provoca una modificació i alteració dels seus cabals amb greus problemes de contaminació i dessecació que afecta aiguamolls, badies, estuaris, etc.
- La pèrdua de biodiversitat per la desaparició de la fauna i de la flora contribueix a l'avanç de la desertització.
- La sobreexplotació de les aigües subterrànies, per l'explotació dels aqüífers de forma irracional, originant salinització o concentració de sals, o dessecació de llacunes.
- El risc potencial de sequera a Espanya és alt degut, fonamentalment, a l'alt grau de fluctuació entre les precipitacions registrades d'uns anys a altres. Excepte la franja nord peninsular, la resta del país es troba sotmesa al domini del clima mediterrani, que es caracteritza precisament per la seua alta variabilitat pluviomètrica. L'índex d'irregularitat interanual és més acusat en les façanes de la mediterrània i el sud; els valors màxims s'aconsegueixen a Almeria. El risc és encara més alt en aquells llocs que presenten precipitacions més escasses, atés que el desenvolupament socioeconòmic exigeix un elevat consum d'aigua.

1.2 Les precipitacions torrencials

Es consideren precipitacions torrencials aquelles capaces de produir corrents d'aigua ràpides, violentes i no duradores. Entre les diverses situacions causants de precipitacions torrencials, la més coneguda és la «gota freda», però també algunes borrasques fredes i fronts freds de l'oest són capaços de desencadenar ruixats d'elevada intensitat.

En algunes àrees de pluviometria escassa quant al total anual, l'aportació d'uns pocs dies de precipitació a l'any pot arribar a ser molt destacat. Així per exemple, en el litoral mediterrani peninsular, la quarta part dels dies plujosos -els més plujosos- poden subministrar més del 70 % del total anual; en la costa valenciana el percentatge pot superar, en alguns casos, inclús el 75 %. Aquests forts ruixats ocasionen grans crescudes i avingudes fluvials que, a vegades, provoquen inundacions catastròfiques. Així, per exemple, els rius Millars, Túria, Xúquer, Vinalopó, Segura i Guadalentín han conegut riudes desastroses perquè els plans d'inundació d'estos rius de la vessant mediterrània solen ser espais densament poblats.

2.- LA DESERTIFICACIÓ I LA CONTAMINACIÓ

Els problemes ambientals que té el nostre país no són només deguts a les condicions físiques, sinó també a l'acció humana. El desenvolupament econòmic espanyol de les dècades dels seixanta i setanta del segle XX es va assentar sobre la idea del creixement, sense avaluar els costos o danys naturals que podia ocasionar a la naturalesa.

Considerant els múltiples impactes generats per les activitats humanes, podríem destacar com més significatius els dos següents: la desertificació i la contaminació.

2.1 La desertificació, un procés progressiu

Per desertificació s'entén el procés de pèrdua de sòl i vegetació degut, fonamentalment, a l'acció humana. En aquest sentit, el sòl és un dels recursos naturals més importants del nostre país, per la qual cosa la seua degradació és un problema molt greu. A més, la seua gènesi és molt lenta i exigeix molt de temps. Espanya és, junt amb Estats Units, el país més afectat per l'erosió en el món desenvolupat. La degradació del sòl és particularment greu en l'àrea mediterrània, donades les seues condicions ambientals: aridesa, precipitacions irregulars -sovint intenses i amb gran poder erosiu-, freqüents i profundes sequeres, etc. A aquests factors cal afegir altres derivats de l'actuació humana, com ara el cultiu de terres inapropiades (en pendent, arenoses, etc.) i l'ús de mètodes de cultiu inadequats (per exemple, una irrigació abusiva, que pot provocar la salinització de les aigües i del sòl, un abonat excessiu ...). Totes aquestes causes ocasionen la pèrdua de sòl fèrtil. En l'actualitat, un 53% del territori espanyol pateix pèrdues de sòl importants: un 25% està greument afectat per l'erosió i un 28 % té una erosió moderada. La degradació de la vegetació natural constitueix un problema en si mateix i, a més, contribueix a la degradació del sòl i, per tant, a l'avanç de la desertificació. L'absència de coberta vegetal fa disminuir l'emmagatzemament d'humitat en el sòl i provoca un augment de l'escorriment superficial, sobretot en aquelles zones de fort pendent. Quan els rius es desborden, es produeix un increment de l'erosió fluvial sobre les zones mancades de vegetació. Tots aquests aspectes influeixen en la coberta vegetal, degradant-la. A açò cal afegir les repercussions de les activitats humanes.

En època romana, el 80 % de la superfície del nostre país estava ocupada per boscos i muntanyes. En l'Edat Mitjana es van començar a notar els primers símptomes de desforestació a causa de l'auge de la ramaderia de la Mesta i a les guerres. Es va procedir a una tala indiscriminada d'arbres per a augmentar els pastos, per a obtindre

carbó i fusta per a apuntalar les mines, construir vaixells i carros, etc. Les desamortitzacions del segle XIX van provocar un fort descens de la massa forestal per la venda de les muntanyes comunals i la rompuda de gran part d'aquestes terres per a cultivar-les. En les últimes dècades, ha tingut lloc una acceleració del ritme de desforestació. Les rompudes per a augmentar les terres de cultiu, l'aliment dels ramats, l'extracció de minerals, les tales indiscriminades, la construcció d'obres públiques (carreteres, preses d'embassament, etc.) i l'expansió immobiliària, sobretot en les àrees de major expansió turística són alguns dels principals factors responsables de la degradació de la vegetació natural en el nostre país. La situació és especialment greu en l'Espanya mediterrània; en aquest àmbit la degradació del bosc dona lloc a una vegetació de màquia i garriga. Cal destacar les pèrdues vegetals a causa dels incendis. Espanya és un dels països més afectats per aquest problema. Fins al moment, els valors màxims es van aconseguir en 1994, amb unes 250.000 ha de bosc calcinades; la superfície total cremada va superar les 400.000 ha. Per Comunitats, les més afectades van ser la Comunitat Valenciana (un 13 % del seu territori), Regió de Múrcia (6 %) i Catalunya (4 %). El risc d'incendi és major en el nord i nord-oest de la Península, així com en zones muntanyoses de l'interior i de l'àrea mediterrània, que són els espais més poblats de muntanya. Les causes són molt diverses, ja que es desencadenen tant per situacions naturals –com és el cas d'èpoques estivals en què la sequera coincideix amb moments d'intensa calor, o com a conseqüència d'un raig o tempesta seca-, com per factors humans -litigis de propietat, interessos variats que pretenen un canvi en els usos del sòl (expansió dels pastos, negocis immobiliaris, etc.) i també per descuit. A fi de pal·liar el problema que suposa la pèrdua de la riquesa forestal, en les últimes dècades s'ha dut a terme una política de repoblació forestal. En els últims cinquanta anys s'han repoblat més de 2,5 milions d'ha. Açò ha suposat, moltes vegades, la substitució d'espècies autòctones per espècies de creixement més ràpid i amb usos molt diversos, principalment coníferes i eucaliptus.

2.2 La contaminació

La contaminació constitueix un problema cada vegada més important en el nostre país, sobretot en àrees urbanes i industrials, on hi ha una major densitat de població i d'activitats econòmiques. La contaminació pot presentar diferents formes.

• La contaminació atmosfèrica

En els últims anys, s'han posat en marxa xarxes de vigilància i control de la qualitat de l'aire i la contaminació atmosfèrica, mitjançant estacions cada vegada més automatitzades que mesuren determinats components (ozó, SOTA2, CO2, etc.). En la Cimera sobre el Canvi Climàtic, celebrada a Kyoto en 1995, la UE es va comprometre a reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera en un 8 %, respecte a 1990, durant el període de 2008 a 2012, encara que a Espanya se li consentia un creixement de les mateixes del 15 %. No obstant, els informes apunten a un increment d'un poc més del 29 % d'aquestes emissions respecte a 1990.

• La contaminació per residus sòlids i líquids

La producció de residus sòlids i líquids en grans quantitats és un altre problema greu. Tant les activitats econòmiques com la població generen un volum cada vegada major de residus. Segons el Pla de Residus 2000-2006, a Espanya es generen uns 17 milions de tones de residus urbans, o fems, cada any. El coeficient mitjà de generació és d'1,06 kg/hab/dia. Per descomptat, hi ha forts contrastos entre les regions més desenvolupades i les menys, i també entre les àrees urbanes i les àrees rurals. La major quantitat de residus es genera a la perifèria mediterrània: només Andalusia, Catalunya i València produeixen el 45 %, dels fems; a continuació se situa Madrid. La concentració de les

activitats econòmiques i de les ciutats és responsable d'aquests contrastos. El desenvolupament del turisme explica per què Balears i Canàries presenten un coeficient de generació superior a la mitjana (1,5 i 1,2, respectivament).

En les últimes dècades, s'ha iniciat el reciclatge d'alguns d'aquests residus com, per exemple, el paper i el vidre. L'educació mediambiental és clau en el control d'aquest procés. Altres residus es caracteritzen per la perillositat, com és el cas dels radioactius, sobretot els procedents de les centrals nuclears. S'emmagatzemen en grans piscines instal·lades en algunes centrals nuclears i en El Cabril, una antiga explotació minera ubicada a Sierra Morena.

La contaminació de les aigües és conseqüència dels abocaments domèstics, agropecuaris i industrials. Entre les seues conseqüències cal destacar el perill per a la salut humana per la ingestió de peix i marisc contaminat, o pel bany en zones contaminades. Hi ha molts exemples de rius contaminats. Així per exemple, els rius Jarama i Tajo, després d'arreplegar les aigües residuals de Madrid, que no es depuren en la seua totalitat, presenten un alt índex de contaminació; la situació s'ha agreujat després de l'abocament recent al Tajo de 25.000 litres de fuel de la central tèrmica d'Aceca, en Villaseca de la Sagra (Toledo). El problema és especialment greu en els cursos fluvials de la vessant mediterrània, mentre que els rius de les vessants cantàbrica i atlàntica -excepte aquells que recorren per àrees industrials- presenten millors condicions donat el seu major cabal.

La contaminació de les aigües marines és particularment greu en les costes pròximes a àrees urbanes i industrials i, sobretot, en el litoral mediterrani, a causa de la concentració turística. Les mareas negres augmenten el risc de contaminació. En aquest sentit, l'accident més greu dels últims anys, abans de la tragèdia del "Prestige" (2003), havia estat el del petrolier Mar Egeu, que va encallar en la ria de A Corunya en 1992 i va abocar més de 70.000 tones de cru.

- La contaminació acústica

Als últims anys, l'increment de la contaminació acústica ha sigut molt important, especialment en els nuclis urbans, a causa del nombre de cotxes cada vegada major i a l'augment d'activitats productives i d'oci sorolloses. A Espanya el límit de tolerància s'ha establert en els 65 decibels.

2.3 La pèrdua de biodiversitat

La disminució de la varietat d'espècies animals i plantes es deu a distintes causes, principalment la caça furtiva i l'alteració i/o pèrdua del seu hàbitat. A Espanya es troben 150 espècies de plantes i de fauna catalogades com «en perill d'extinció», entre altres: l'ós bru, el gall salvatge, el linx, l'àguila imperial, el voltor negre, la cigonya negra, la foca monjo, etc.

3.- LA POLÍTICA AMBIENTAL

Des de fa un parell de dècades, es presta especial atenció al medi ambient. Aquesta major consciència ambiental s'ha materialitzat de diferents formes. D'una banda, han proliferat les organitzacions ecologistes i la denominada educació ambiental; per un altre, s'ha aprovat una legislació específica, en desplegament de l'article 45 de la Constitució, enquadrat dins del Títol 1 -que regula els drets i deures fonamentals-, que reconeix el dret a gaudir d'un medi ambient adequat i obliga, en conseqüència, als poders públics i a la pròpia ciutadania a l'adequada protecció i conservació. Cal destacar la creació, al maig de 1996, del ministeri de Medi Ambient. La política ambiental espanyola inclou tres tipus de mesures: mesures de protecció i conservació, mesures de

prevenció i mesures de correcció. A més hi ha espais protegits per organismes internacionals com ara les Reserves de la Biosfera:

3.1 Mesures de protecció i conservació

El seu objectiu és preservar certs espais considerats d'especial valor ecològic per mitjà de la declaració com a espais protegits, la qual cosa comporta la prohibició de realitzar nombroses activitats al seu interior. En l'actualitat, hi ha mig miler de zones protegides que comprenen més de tres milions d'hectàrees, cosa que representa el 6 % del territori de l'Estat. En aquest sentit cal assenyalar que la Directiva Hàbitat de la Unió Europea va crear la denominada Xarxa Natura 2000, una xarxa d'espais protegits; l'objectiu és que a tots els Estats membres la superfície protegida abaste almenys el 10 % del total. A Espanya la protecció d'espais es va iniciar en les primeres dècades del segle XX. En 1916, per iniciativa del marquès de Villaviciosa d'Astúries, el senyor Pedro Pidal i Bernardo de Quirós es va aprovar la Llei Gasset de creació de Parcs Nacionals. En 1918 es van crear els primers Parcs Nacionals espanyols, el de Covadonga i el d'Ordesa. La Llei 4/1989, de Conservació dels Espais Naturals i de la Flora i la Fauna Silvestres, va traslladar a l'ordenament espanyol diverses directives europees sobre protecció de la flora i la fauna i va ampliar els criteris utilitzats per a justificar la protecció d'un espai. En la legislació anterior s'atenia més a criteris estètics i recreatius, és a dir, a la bellesa del paisatge, a l'hora de protegir un espai. No obstant, ara es tenen més en compte aspectes ecològics, educatius i científics, com la conservació d'espais naturals d'interès poc alterats per l'acció humana i la protecció d'espècies animals i plantes en amenaça d'extinció. Les figures de protecció d'espais naturals també han evolucionat en aquestos setanta anys. Segons la Llei de 1989, els espais naturals protegits a Espanya es classifiquen en quatre categories: Parcs, Reserves Naturals, Monuments Naturals i Paisatges Protegits. També les autonomies han desenvolupat les seues pròpies figures, de manera que en total hi ha una vintena de categories que obeeixen a criteris de grandària i del tipus d'activitat humana permesa en el seu interior. La major part de la superfície protegida es troba en les comunitats d'Andalusia i Canàries. D'aquestos espais, mereixen especial atenció l'Organisme Autònom Parcs Nacionals que, des del 2004, són responsabilitat exclusiva de les CC.AA. Actualment, hi ha tretze parcs nacionals que sumen un total de 218.400 hectàrees (incloses les 7.200 ha marítimes de les Illes Atlàntiques) i representen una gran varietat d'ecosistemes.

- El Parc Nacional del Teide, el Parc Nacional de la Caldera de Taburiente, el Parc

Nacional de Timanfaya i el Parc Nacional de Garajonay, tots ells en les illes Canàries, junt amb el Parc Nacional de l'arxipèlag de Cabrera, en les Balears, i el de les Illes Atlàntiques de Galícia (creat en 2002) són parcs insulars. Els canaris són espais representatius de l'ecosistema macaronèsic, mentre que el balear i el gallec són els únics parcs nacionals de caràcter marítim-terrestre.

- El Parc Nacional d'Ordesa i Mont Perdut, a Aragó; el Parc Nacional dels Pics d'Europa (anomenat de Covadonga en 1918 i ampliat en 1995), a Astúries, Cantàbria i Castella i Lleó; el Parc Nacional d'Aigües Tortes i Estany de Sant Maurici, a Catalunya; i el Parc Nacional de Sierra Nevada, a Andalusia, representen ecosistemes de muntanya.
- El Parc Nacional de Tablas de Daimiel, a Castella-La Manxa, és un exemple de zona humida o aiguamoll.
- El Parc Nacional de Cabañeros, també a Castella-La Manxa, representa l'ecosistema de muntanya mediterrani.
- El Parc Nacional de Doñana, a Andalusia, és un parc mixt: en ell estan representats l'ecosistema de dunes, el de zones humides i el de muntanya mediterrània.
 - El Parc Nacional de Monfragüe a Extremadura. Ecosistema mediterrani.

3.2 Mesures de prevenció

Aquestes mesures estableixen controls i exigeixen una avaluació de possibles danys o impactes ambientals prèvia a la instal·lació de certes activitats o la construcció de grans infraestructures. D'altra banda, l'Avaluació d'Impacte Ambiental (AIA) és un instrument que permet conèixer la incidència mediambiental d'una determinada activitat i, per tant, decidir si convé portar-la a terme i, si és així, poder minimitzar els seus efectes per mitjà de l'adopció de determinades mesures. En 1985 es va promulgar la Directiva 85/337/CEE, norma bàsica sobre aquesta matèria en la Unió Europea. En el procés encaminat a identificar, predir i prevenir l'impacte d'un projecte o actuació sobre el medi ambient es distingeixen diverses fases:

- En primer lloc, ha d'elaborar-se un Estudi d'Impacte Ambiental, que ha de presentar-se davant l'Administració.

L'Estudi d'Impacte Ambiental té una gran importància. En ell s'identifiquen i valoren els impactes ambientals del projecte o activitat prevista. Per això s'utilitzen matrius més o menys complexes que enfronten o sospesen els factors ambientals més representatius amb les actuacions més rellevants que contempla el projecte. A continuació existeix també un període d'exposició pública, durant el qual tots els agents socials poden consultar-lo i donar la seua opinió respecte a l'estudi. Una vegada superats tots els tràmits, correspon a l'òrgan ambiental competent aprovar l'estudi i atorgar la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA). En 1993 es va crear un reglament a nivell comunitari denominat Sistema Comunitari de Gestió i Auditoria Mediambiental (SGAM), una de les principals ferramentes de què disposen les indústries per a avaluar i controlar els resultats de les seues activitats sobre el medi natural, sense deixar d'atendre el marc de

les consideracions econòmiques. Així mateix s'inclouen en aquest tipus de mesures els plans d'emergència front a possibles riscos tecnològics, o accidents ocasionats per les activitats tècniques que duen a terme algunes empreses. En quant a la preocupació creixent de la comunitat internacional per la pèrdua, sense precedents, de la biodiversitat, a Espanya s'ha creat la Fundació de la Biodiversitat per a contribuir mitjançant la formació, la investigació i la cooperació internacional, al desenvolupament i conservació de la diversitat biològica. Amb aquest objectiu, al març de 1999, es va aprovar la «Estratègia Espanyola per a la Conservació i l'Ús Sostenible de la Diversitat Biològica» amb un àmbit d'actuació que excedeix més enllà del marc estatal.

3.3 Mesures de correcció i càstig

Aquestes mesures intenten mantindre uns nivells de qualitat ambiental al regular el volum màxim d'abocaments i establir sancions per als que superen l'emissió legal màxima de substàncies contaminants, sorolls, etc. Des d'aquesta perspectiva s'entén el concepte de delictes ecològics, que va ser introduït en el Codi Penal en 1983. En els seus articles se sancionen tres tipus de conductes: les contaminants o danyoses en general per al medi natural, l'establiment de dipòsits o abocadors i els danys a elements d'un espai natural protegit. La protecció de la flora i la fauna també queda regulada pel codi. L'acció delictiva es descriu enumerant diverses accions possibles, com ara provocar o realitzar emissions, abocaments, radiacions, etc., incloent entre elles les vibracions i el soroll com a delictes. Si, a més, es produïren danys reals al medi ambient estariem davant un delictes de danys, lesions o el que s'haguera comés, independentment de les culpabilitats o sancions que es determinen. En aquesta categoria s'inclouen també moltes altres actuacions destinades a la restitució de paisatges degradats, descontaminació de rius, reciclatge de fems, instal·lació de filtres en certes indústries, substitució de calderes de carbó per a calefaccions per altres de fuel-oil o gas natural, etc.

EL MUNDO

EL MUNDO/CASTELLÓN AL DIA, MIÉRCOLES 30 DE ABRIL DE 2006
CIENCIA

49

España tiene sólo un 3% de sus aguas marinas protegidas

Ya son seis millones las hectáreas terrestres con alguna protección, según el informe Europarc-2007

GUSTAVO CATALÁN DEUS
MADRID. España tiene una superficie acuática casi el doble que en cualquier otro país, pero que sólo cuenta con un 3% de las hectáreas de las aguas marinas protegidas hasta los 12 millas náuticas que son millones de hectáreas terrestres en cualquier otro país.

Según datos del Anuario Europeo España, en su edición 2007 sobre los espacios protegidos en nuestro país, que fue presentado ayer, y que ha sido elaborado con información del Estado, las Comunidades Autónomas y en colaboración con la Fundación BBVA.

Con la declaración de otros 218 espacios protegidos en los diez últimos años, con una superficie de 47.000 hectáreas, España cuenta ya con 1.887 áreas protegidas. Todas las especies marinas son Patrimonio Natural, la segunda figura en importancia, tras la de Parque Nacional, que cuenta con 14 de ellas a las que se suma además el de la Sierra de Guadarrama, con el Consejo de Castilla y León, desde el año 2000.

Algunas de las especies protegidas en España son homólogo al resto de los países de nuestro entorno, como el alibonito de protección especial en Francia, que también se incluye en nuestro país, según anunció el presidente de Europarc España, Jorge Bover.

Europarc quiere conseguir que alcance una red mundial de áreas protegidas en el medio ter-

restre, aunque no es el medio marino, según Bover.

La red terrestre de espacios protegidos se incrementó progresivamente hasta el 20% del territorio español, cuando las comunidades autónomas fueron declarando los Lugares de Interés Comunitario (LIC), Zonas de Especial Conservación (ZEC) y Zonas de Especial Protección para la Aves (ZEPA) previamente identificadas, y que forman parte de la Red Natura 2000. Esta red de espacios naturales avalada por la UE, cubren ya 16 millones de hectáreas en España.

Los espacios protegidos son la parte de representación y ocio de los españoles y turistas extranjeros. Hasta 36 millones de personas visitan anualmente estos lugares, 11 millones de ellas en los 14 parques nacionales. Para facilitar las visitas, existen 20 centros de visitantes e interpretativos, desde los 212 puntos de información y 37 centros de documentación.

1.887 municipios
Los espacios naturales españoles ocupan territorio en 1.887 municipios, con una población de 17,3 millones de habitantes. El 77% de estos municipios son rurales y la mayoría tienen una densidad de población inferior a 20 habitantes por kilómetro cuadrado.

En los espacios naturales trabajan directamente 4.000 personas, aunque existen de miles de personas de trabajo vinculadas a la conservación y el turismo de naturaleza. El peso en las áreas con

Espacios naturales protegidos en España

Técnicos de la Consejería de Medio Ambiente han trabajado en la Sierra de Cantabria, en Cantabria, el cadáver de un oso pardo, el oso pardo de Segura, una hembra de gacela ibérica y un oso pardo de Segura.

Muere tiroteado un quebrantahuesos

En un momento de la caza de un quebrantahuesos, un oso pardo de Segura, una hembra de gacela ibérica y un oso pardo de Segura.

de la Fauna Silvestre (CAER) confirmaron que el animal había sido tiroteado por cazadores de la zona de Segura de la Sierra de Cantabria, en Cantabria, el cadáver de un oso pardo, el oso pardo de Segura, una hembra de gacela ibérica y un oso pardo de Segura.

AENOR
Gestión Ambiental

AENOR
Medio Ambiente